

SZEGEDI ÜNNEP HETEK 15

A mai program

Ma este a Dóm téren ismét Gershwin operája, a Porgy és Bess kerül színre, este 8 órakor. A Szegedi Ifjúsági Napok programjából kiemelkedik az Expressz Show '73 című vidám műsor az újszegedi színpadon 9, 11 és 15 órakor. A műsorban neves művészek elevenítik fel a VIT-ek hangulatát, egy-egy epizódját, humorát. 11 órakor a Szeged városi Ifjú Gárda-zenekar térzenét ad a partifürdő területén. Délután 5 órától az újszegedi szabadtéri színpadon vendég művészcsoportok — szabadkai, gyomai és bajai népi együttesek — adnak műsort. Holnap, hétfőn este 8 órakor orgonahangversenyt rendeznek a Dómban. Milan Slechta (orgona) és Gyimesi Kálmán (ének) koncertje 8 órakor kezdődik.

Porgy és Bess

Gershwin operája a szabadtérin

Ki merre lát, menekül a gyilkosság után. A tettes, Crown eltűnik, de Sporting Life-nak sincs kedve újat húzni a rendőrséggel. Csak a kiszendevett Robbins fekszik a téren, éles sipszó jelzi az őrszem közeledtét. A gyilkos élettársa, a kétségbeesett Bess, mint riadt madár repdes körbe, hasztalan kopog az ajtókon, sehol sem fogadják be. Már-már felhagy a reménytelen küzdelemmel, amikor csendesen nyílik az egyik viskóajtó, s a kiszűrődő fényben nyomorék térdel a küszöbön. Porgy suttogja a lány nevét — és Bess elindul feléje. A levegő forró lesz.

Különös világ tárul a néző elé Gershwin operájának színpadáról. A gyilkosság, ami egy részeg mámorban elvesztett kockájáték végső aduja, máskor a féltékeny, kicsúfolt, béna férfi válsága — nem tesz itt törvényt igazságot. A szegény négernek nyomorúságos kolóniáján ösztönök és emberség szab rendet, a közösség ítélt, és ment fel. A törvényközömbös hivatal-küldöttjei nagyon messziről járnak be, és valóban nincs is keresnivalójuk itt. Gershwin együttérzően, mély humanizmussal tár ablakot a számunka idegen világra, s arról énekel, hogy az ember mindenhol egyforma. A test szépsége és hibája, a kifürkészhetetlen természet műlelkysége, az őszinte és tiszta érzések fölülemelkedhetnek rajta.

Nem volt kockázatmentes a Porgy és Bess szabadtéri „átültetése”. A darab zenei anyanyelve, a szimfonikus dzsessz hangzásvilága is némiképp kísérleti vállalkozásnak számít a szabadtéri operaelőadások skáláján, bár hozzá kell tennünk, ez a nagyon európai fazonra vasalt dzsesszmusika csak szelíden emlékeztet az afro-amerikai néger folklór egzotikus tájaira. Gershwin dalaiból slágerek születtek, s ezeket viszáhallani feltétlenül csábítja a közönséget, de az opera egésze, feszesen lüktető ritmikája, ábrándos lírája is nemes zenei anyagból van. Ami gondot okoz: a dramaturgiájában kevésbé tökéletes, színhelyekre elaprózódó, krimiízü cselekmény bekényszerítése a templomter szajás atmoszférájába. Makai Péter erősen naturalisztikus hatású díszletei látványlag kifejezetten tagadják a környezetet. Zsúfolt házak karéja béleli ki a színpadot, kifeszített zsinóron ruhák, fehérneműk száradnak, Porgy valószínű kecskefogot szállítja gidával, a kútból víz folyik, és a vihar elől menekülő Crown ébenfekete testén vakítóan szikrázik az eső. Ráadásul a sziget-jelenet stilizált zöldövezetéhez az alapdíszlet is letakarják. A tagadás mégis látszólagos marad, mert éppen az alapdíszlet színháza őrzi a

Siflis József felvétele

A címszereplők. Porgy: Begányi Ferenc, Bess: Házy Erzsébet

dóm vörösbarna tégláit, s a fény ügyesen manőverezik a tarka sokadalomban. Mikó András pedig remekül ért a tér benépesítéséhez. A tömeg, ahol most nincs lehetőség a dekorációs célokra máskor annyira használt statisztacsoportokra, végig aktív részese a cselekménynek, a zene ritmusát éli akkor is, ha éppen csak illusztrál. Aki látta már néger előadásában a Porgy és Bess, valószínűleg joggal érezhet nosztalgiát a színpadi táncok után. Kétségtelen, hogy Seregi László koreográfiája csak felületi emlékeket ébreszt vagy ébreszt, ám azt a különleges hajlékonyságot, elasztikus testmozgást, amit például Gershwin is eredetiben tanulmányozott Folly Island gullah négereinél, főleg lenne számonkérni most. A táncosoktól is, az énekes-színészekől meg kíváltképp. Csak elismerés illeti az Operaház kütűnő együttesét, mely a fölnagyított térségben sem vallott kudarcot: a muzsika ritmusára figyelve, a lehetőségekhez mérten azt rendre lereagálva, be tudta játszani, be tudta tölteni a színpadot. (A halottírató fojtott levegőjének, a vonat-zakatolás szimbolikájának tolmácsolása eruptív, sűrű, nagy jelenet volt.) A Pál Tamás vezette fesztiválzene-kar hangvételében, stílusában felnőtt a szimfonikusoknak speciális feladathoz, érzékenyen követte a színpadot, jeles szerepet vállalt annak a különleges hangulatnak a felkeltésében, amely nélkül nem lehetett sikere az előadásnak. Házy Erzsébet (Bess) dekoratív megjelenéséhez szép, kulturált énekhang és színészi képességek társulnak, azon túl, hogy bárhol, bármikor oda kell rá figyelni, vonzerejének tartalmat is ad. Begányi Fe-

renc (Porgy) hangkarakterénél némileg magasabb fekvésű szerepben sem marad adósunk, játéka sokszínű, bravúros. Szirmai Márta (Serená), aki kütűnő dzsesszenekes is, igazán otthon van Gershwin operájában, tőle az előadás leghitelesebb zenei élményét kapjuk a színpadról, de átsűt a rivaldán Miller Lajos (Jake) fényes baritonja, Dobránszky Zsuzsa (Clara) meleg szopránja is. Pálcsó Sándor sok mozgással éli a snájdig-gigerli Sporting Life figuráját, Csányi János robusztusan feszülő indulatokkal Crown-t.

Örülünk a Porgy és Bess szabadtéri premierjének. Sok ezer embernek nyújt alkalmat egy lényegében ismeretlen, vagy kevésbé ismert, élőben nehezen hozzáférhető kultúra megközelítéséhez. Gershwin operája a szegény embereket, a csillogó Amerika periferiájára szorult négerket hozza a színpadra, sajátos, öntörvényű világát, ahol éppúgy szeretnek játszani, ölelkeznek és gyilkolni, mint másutt, és ahol az érzelmeket, a szeretetet és gyűlölködést éppúgy átfestí az élet igazi és legfontosabb tartalma, mint másutt: a humanitás. Amikor az opera fináléjában Porgy elpusztíthatatlan vágyakozással megindult Bess után, a néző vele tart. Befogadta, már hozzá is tartozik az elesett néger, a nyomorék, a béna, mert legtitkosabb érzelmeivel döcög el kecskefogatán.

Nikolényi István

Statisztaválogatás

Az előadásokon még Gershwin operája szerepel a Játékok műsorán, holnapról, hétfőről azonban megkezdődnek a János vitéz próbái. A Dóm téren délután 5 órakor kezdődik a statisztaválogatás, ahová főleg férfi- és fiúszereplőket várnak, de bárki jelentkezhet. A statisztaválogatás után már megtartják az első próbát is.

Nagygyűlés, karnevál, tűzijáték

Tízezrek az ifjúsági napok eseményein

Már kora délután sokakat vonzott a Széchenyi térre a térzenét adó Ifjú Gárda zenekar, a Los Pachungos-együttes és az Amfora együttes muzsikája. Előkészítették a VII. szegedi ifjúsági napok ünnepélyes megnyitására és a karneválnak hangulatát. Pontosán 5 órakor a munkásör-zenekar pattogó indulójának ütemére megjelent a téren a menet élén Szeged város címere. Sok ezer fiatal és érdeklődő várta az ifjúsági nagygyűlést és karnevált. A díszemelőnyen többek között ott volt Rózsa István, a megyei pártbizottság titkára, Hantos Mihály, a megyei tanács elnökhelyettese, dr. Ozvald Imre, a városi pártbizottság titkára, Prágai Tibor, a városi tanács elnökhelyettese és dr. Csikós Ferenc, a városi tanács vb titkára.

A téren összegyűlt fiatalokat Baló Ilona, a KISZ városi bizottságának titkára köszöntötte, majd Szűcs István, a KISZ Központi Bizottságának titkára mondott ünnepi beszédet. Emlékeztetett a néhány órával a szegedi találkozóra, a fiatalok nagy nemzetközi seregszemléjére. Szólt a nagy demonstráció jelentőségéről, antiimperialista szolidaritás, béke és barátság. Emlékeztetett azokra a feladatokra, amelyek a magyar fiatalokra, az ifjúkommunistákra várnak.

A X. Világifjúsági Találkozó jegyében és szellemében meghirdetett ifjúsági nagygyűlés után a szegedi KISZ-alapszervezetek fiataljainak színes, jelmezes, vidám karneváli menete következett. Több mint 50 produkcióval — élőképkel, táncsal, jelszavakkal, modellekkel — emlékeztek immár hagyományosan a hajdani ifjúsági seregszemlékre, felelevenítették a közelmúlt külföldi és hazai politikai eseményeit, emlékeztettek nagy társadalmi feladatainkra.

A karnevál színes menete vörös zászlóerdő alatt vonuló katonák egysége nyitotta meg, őket nemzetiszínű és világoskék zászlókat magasra emelő középiskolások csoportja követte. Hatalmas méretű KISZ-jelvény „gurult” a menet élén, jelképezve a fiatalok legjobbjait tömörítő ifjúsági szervezetet. A menetben láthattuk Szeged jugoszláviai testvérvárosának, Szabadkának küldöttségét. Horvát, szerb és magyar népi táncsal szórakoztatták a nézőket, izelítőt adva a nemzetiségek sokszínű művészetéből. Békéből a gyomai, Bács-Kiskun megyéből a bajai járási népi táncosok hozták el szűkebb pátriájuk fiataljainak üzenetét és üdvözlését. A színes karneváli menet egyik legmegkapóbb színfoltja a VIT-es virágkocsi volt, melyen mindent csupa színes virág borított, virágból volt a felirat, a jelvény, virág borította a gépkocsit is. Láthattunk mini méretű mozdony által vontatott VIT-jelvényt, a budapesti Szabadság-szobor „élő” mását. A fiatalok szellemes élőképben örökítették meg Leonid Brezsnyev amerikai és NSZK-beli útját, a díszemel-

Acs S. Sándor felvétele

Sportolók a karneváli menetben

vény előtt kapcsolták össze jelképesen a szovjet és amerikai űrhajót, egy hatalmas méretű modell a szovjet űrhajós-emlékművet varázsolta a közönség elé. Vietnam már nem a háború, hanem a békeszerződés és az újjáépítés nagy munkájának jegyében szerepelt a fiatalok ideai karneválján.

Hazánk nagy társadalmi feladatait is szellemesen és szemléletesen elevenítették meg a KISZ-esek: a KGST elektromos programjának, a Barátság kölajvezetékeknek, az ifjúsági lakásépítési akciónak és a húsprogramnak modelljében. A fiatalok egészséges humoráról adott tanúbizonyságot a közös piaci csatározásokról, a dollár-válságról, a „portugál szünyogról”, és a brit oroszlanról készített élőképe. Jelentekben elevenedett meg a hajdani szegedi és Szeged környéki népelet. Fehér falú paprikafüzérekkel díszített ház, gyékénnyel borított gépkocsin gyékényt szövő fia-

talok és régi aratások emlékéit idéző kép. A díszemelőny előtt új búzából sült kenyeret szegtek meg a magyar népviseletbe öltözött fiatalok, és sóval, paprikával meghintve kínálták a vendégeknek. A több mint 50 felvonuló produkció után a fiatalok ezrei lepték el a tereket.

Este a városba érkezett fiatalok egy része Madách drámai költeményét, a Mózeszt tekintette meg a Dóm téren, másik része a Continental együttes muzsikájára ropta a táncot a Széchenyi téren rendezett utcabálon. Este 11 órakor sok ezer érdeklődő jelenlétében a hajóállomás és a hid közötti tiszai partszakaszon nagyszabású, színpompás tűzijátékot és fáklyaúsztatást rendeztek a VII. szegedi ifjúsági napok résztvevői a berlini X. Világifjúsági Találkozó tiszteletére.

T. L.

Kistraktorok a kiállításon

Az alföldi élelmiszer-gazdasági kiállításon sok nézője van a kistraktoroknak, háztáji gépeknek. Mindjárt a gépek, így a székesfehérvári HÓDGEPA pavilonja előtt sokan megnézték a nagyüzemi mezőgazdaságban ma már nélkülözhetetlen gépek, korszerű önrakodó rendfelszedő pótkocsi, billenő pótkocsi stb. Ez a neves vállalat termékeivel — kilenc új gyártmánnyal jelentkezett ezen a seregszemlén —, reprezentálja egész Dél-Magyarországi gépiparát. Színesebbé,

gazdagabbá teszik a kiállítást, jól szolgálnak az igényeknek a különböző kistraktorok. Mindjárt a gépek, így a székesfehérvári HÓDGEPA pavilonja előtt sokan megnézték a nagyüzemi mezőgazdaságban ma már nélkülözhetetlen gépek, korszerű önrakodó rendfelszedő pótkocsi, billenő pótkocsi stb. Ez a neves vállalat termékeivel — kilenc új gyártmánnyal jelentkezett ezen a seregszemlén —, reprezentálja egész Dél-Magyarországi gépiparát. Színesebbé,

Hét közepétől megnyílik az őszi barack-kiállítás, a volt virágpavilonban, parádénak és táj híres, zamatos gyümölcszei, rangot szerezve a bemutató gazdaságoknak. Színesebbé,